

I/ Ilość wojsk polowych, ugrupowanie ich i liczebność.

Bolszewicy posiadają obecnie 36 dywizji piechoty, 25 samodz. bryg. piech., 18 dyw. kaw. i 5 samodz. bryg. kaw. -

Z tej liczby w okręgach, graniczących bezpośrednio z Polską, jest:

1/. w Okręgu Zachodnim: 4 dywizje piech., 1 sam. bryg. piech. i 2 dyw. kaw.,

2/. w Okręgu Kijowskim: 5 dyw. piech. i 4 dyw. kaw. /licząc przybyły na teren Okręgu Kijowskiego III. korpus kaw. w składzie 7. i 9. dyw. kaw. /.-

Ogółem więc na pograniczu Państwa Polskiego jest: 9 dyw. piech. 6 dyw. kaw. i 1 sam. bryg., czyli około 1/4 wszystkich sił Rosji. -

Uwzględniając fakt, że wszystkie powyższe jednostki wojsk pol. naogół posiadają 75% stanu faktycznego /osiągnięto drogą rozwiązania całego szeregu innych jednostek /, wynoszącego w 20 dyw. piech., będących na etacie "B" /we /, po ca. 7000 bagn. na dyw. piech., w 16 dyw. piech. na etacie "B" /be / po ca. 10.000 bagn. na dyw. piech., oraz w 18 dyw. kaw., znajdujących się na etacie "B" /be / po ca. 3000 szab. na każdą dyw. kaw., a także 25 sam. bryg. piech. po ca. 2500 bagn. na każdą i 5 samodz. bryg. kaw. po ca. 1200 szab. na każdą otrzymamy:

20 dyw. piech. po 7000 bg.	-	140.000 bg.
16 dyw. piech. po 10000 bg.	-	160.000 "
18 dyw. kaw. po 3000 szab.	-	54.000 sz.
25 sam. br. p. po 2500 bg.	-	62.500 bg.
5 sam. br. k. po 1200 sz.	-	6.000 sz.

Ogółem 36 d. p., 18 d. k., 25 br. p. i 5 br. k. - 362.500 bagn. i 60.000 szab.

Z tej liczby na pograniczu Państwa Polskiego ilość sił, mogących bezpośrednio zaatakować Wojska Polskie.

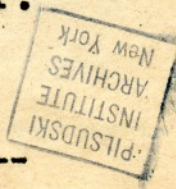
4 dyw. piech. etatu "B" /be / po ca. 10.000 bg.	-	40.000 bg.
5 dyw. piech. etatu "B" /we / po ca. 7.000 bg.	-	35.000 bg.
6 dyw. kaw. etatu "B" /be / po ca. 3.000 sz.	-	18.000 sz.
1 br. p. po ca.	1.200 bg.	1.200 bg.

Ogółem 9 dyw. piech., 6 dyw. kaw. i 1 sam. br. piech. - 76.200 i 18.000 szab.

Do tego należy doliczyć ca.

6 br. "kursantów" po ca. 2000 bg. - 12.000 bg.

Ogółem: 88.000 bg. i 18.000 szab.

II/.Ewentualne zasilenie wojsk bolszewickich, znajdujących się obecnie na pograniczu Polskiem drogą przerzucenia gotowych już jednostek Wojsk polowych.

a/.Po upływie pierwszego miesiąca od zadecydowania koncentracji na front przeciwpolski mogą przybyć:

1/.z Okręgu Moskiewskiego:

2 dyw.piech.ca 7000 bg. - 14.000 bg.

2/.z Okręgu Charkowskiego:

2 dyw.piech.po ca.10.000 bg.- 20.000 bg.

3/.utworzenie 8.br."kursantów"

po ca.2000 bg. - 16.000 bg.

Łącznie po upływie pierwszego miesiąca: 4 dyw.piech.i 8 bryg.piech. ca.50.000 bagn.

b/.Po upływie drugiego miesiąca od zadecydowania koncentracji: z Kaukazu 4 dyw.kaw.po ca.3000 szabel - 12.000 szabel.

III/.Rozwijanie kadrów.

a/.Po upływie/od/ zadecydowania koncentracji/trzech mies.należy liczyć się z rozwinięciem się kadrów i niektórych samodzielnych brygad w 10 dyw.piech., jakie przewiduje plan mobilizacji o etatach lit."A"każda dyw.piech..Wynosiłyby one:10 dyw.piech.po ca. 15.000 bg. - 150.000 bg..

IV/.Formowanie nowych kadrów.

Po upływie pół roku należy liczyć się z rozwinięciem się kadrów nowych 11 dyw.piech./etat"A"/, przewidzianych w planie mobilizacyjnym.

Wynosiłyby one:

11.dyw.piech.po ca.15.000 bg. - 165.000 bg.

U w a g a: Wyliczone w punktach III.i IV.silły przypuszczalnie zostaną użyte dla zluzowania części operujących dywizji i doprowadzenia ich do pełnych etatów bojowych/etat"A"/, a także jako rezerwy strategiczne.

V/.Wywody.

W chwili obecnej na froncie polskim siły bolszewickie wynoszą:

1/.9 d.p., 6 d.k., 7 br.p.w sile ca.100.000 i 18.000 szabel.

2/.Po upływie pierwszego mies.siły bolsz.na froncie polskim mogą wynosić:

13.d.p., 6 d.k., 15 br.p.w sile ca 150.000 bg.i 18.000 szabel

3/.Po upływie drugiego mies. siły bolsz.na fr.polskim mogą wynosić:

13 d.p., 10 d.k., 15 br.p.w sile ca.150.000 bg., 30.000 szabel

4/.Po upływie 2-3 mies./patrz punkt IIIa.i uwaga o użyciu sił w p.III./.

Wszystkie siły na froncie polskim mogą być:

23 d.p., 10 d.k., 15 br.p.300.000 bg.i 30.000 szabel.

5/.Po upływie pół roku/patrz punkt IIIb.i uwaga w tym punkcie o użyciu tych wojsk/bolsz.będą posiadali ogółem w dyspozycji 57 dyw.piech., 18 dyw.kaw., 39 bryg.piech.i 5 bryg.kaw. w sile ca.700.000 bg.i 60.000 szabel.

U w a g a: 1/.Kwestję sam.bryg.piech.należy brać względnie, gdyż to będą tylko częściowo używane jako sam.bryg., zasadniczo jednak mają posłużyć do rozwinięcia się w dyw.piech..

2/.Ilość jednostek kaw.przypuszczalnie zostanie bez zmian, natomiast mogą one być uzupełnione w okresie 3 - 6 mies./patrz p.IIIa.i b., gdzie nie uwzględniono zmian w stanie kaw./do etatów"A", wynoszących ca.4500 sz., w ten sposób ilość szabel, po upływie 4 - 6 mies., podniosłaby się do wysokości 81.000 szabel/54.000 plus 27.000/.

VI.Zaopatrzenie armji bolszewickiej.

Od czasu zawarcia pokoju z Polską na sprawę zaopatrzenia zwrócono szczególną uwagę, podejmując w tej dziedzinie intensywną pracę.Rezultaty tej pracy dają naogół zadowalniające wyniki.Coraz bardziej wzmagają się produkcja przemysłu wojennego:"Proizwodstwiennaja Programma"/plan produkcji/Głównego Zarządu Zaopatrzenia przewiduje następującą wydajność przemysłu

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

wojennego w okresie 6-ciu miesięcy: październik 1921 r. - marzec 1922 roku.

a/.Karabiny:

Tulska i Izewska fabryki - 200.000 kb.

b/.Amunicja:

4-ry fabryki - 218.000.000 naboí.

c/.Proch:

1-na fabryka - 47.900 pudów.

Na 1922 rok program pracy ustalony przez "Rewwojensowiet", zarządza dostarczenie następującej ilości przedmiotów uzbrojenia przez przemysł wojskowy:

a/.Karabiny: - 540.000 sztuk

b/.Części składowe do nich: - 240.000 "

c/.Remont starych karabinów: - 150.000 "

d/.K.M.: - 5.000 "

e/.Karabiny automatyczne: - 1.000 "

f/.Szable: - 72.000 "

Według opinii fachowców, obeznanych ze stanem przemysłu wojennego, program ten zostanie wykonany z nieznacznymi uchyleńiami.

Należy zaznaczyć, że program ten jest opracowanym tylko dla większych fabryk, nie uwzględniając całego szeregu fabryk mniejszych, produkcja których ułatwi możliwość wykonania podanego programu, a nawet i wyprodukowania ponad niego.

Praca nad zwiększeniem wydajności przemysłu wojennego osiągnęła to, że jego obecna produkcja dochodzi do 40% produkcji przed wojennej.

Należy się liczyć z tem, że zakupy zagraniczne w znacznym stopniu ułatwią dowództwu armji czerwonej przeprowadzenia planów, dotyczących zaopatrzenia armji pod każdym względem. Stan faktyczny zaopatrzenia jest następujący/dane do dn. 1. IX. 21. /.-

1. Wyżywienie.

Naogół niewystarczające, uwarunkowane terenem, w którym stacjonuje dany oddział; oddziały dla polepszenia swego wikt szeroko zastosowują rekwizycję; rząd R.S.F.S.R. chwyta się radykalnych środków, używając dla wyżywienia wojska nawet transporty zagraniczne żywności, nadsyłane dla głodnych.

Prognostyków zapowiadających polepszenie tego stanu narazie
nie ma.

2. Wyekwipowanie.

Stale się polepsza: oddziaływa na to zmniejszenie ilości
ogólnej armji i wzmożenie produkcji odnośnych gałęzi przemysłu
wojennego; szeroko zastosowano zakupy zagraniczne: stwierdzono
cały szereg oddziałów, ubranych w mundury angielskie.

Ilościowo przedstawia się sprawa wyekwipowania następująco:

a/. Płaszcze:

1. Ilość na składach w dniu 15.VIII. - ca. 35.000 sztuk.

2. Procent zabezpieczenia/stosunek między ilością posiadaną
na składach a ilością niezbędną dla obecnego stanu armji, nie
uwzględniając tej, w którą armja jest zaopatrzona/-nosi/-60%.

3. Procent dostarczania przez wytwórnie krajowe//stosunek mię-
dzy ilością dostarczaną a ilością, podaną w planie produkcji
/- 45% do 50%/.

b/. Obuwie:

1. Ilość na składach ca. - 1.700.000 par.

2. Procent zabezpieczenia - 97%.

3. Procent dostarczenia - 100%.

c/. Bluzy i spodnie:

1. ca. 300.000 sztuk.

2. ca. 85%.

3. ca. 50%.

d/. Bielizna:

1.- ca. 1.300.000 sztuk.

2.- ca. 154%.

3.- ca. 100%.

Uwzględniając: datę informacji 1.IX.1921., zmniejszenie od te-
go czasu stanu armji, wzmożoną produkcję, należy przypuszczać, że
armja do końca r.b. zostanie etatowo zaopatrzona w przedmioty
wyekwipowania.

3. Uzbrojenie.

Stan faktyczny.

a/. Działa.-

Ogólna ilość - ca. 2.500 sztuk: brak do etatu wojennego ca.

3.500 sztuk.-

Ze względu na zdemolowanie odnośnych wytwórni krajowych, można przypuścić, że ta brakująca ilość zostanie zakupioną w naj bliższym czasie zagranicą. Pewne informacje o tem są: w armji czerwonej zapowiedziano wprowadzenie dział "Kruppa" i "Schmidta" - będą one prawdopodobnie sprowadzone z Niemiec.

b/. Amunicja do dział.

Stan faktyczny.

dla dział 3-calowych -

ca. 9.000.000 sztuk

42-linjowych -

ca. 2.000.000 "

48-linjowych -

ca. 2.000.000 "

6-calowych -

ca. 500.000 "

Zamówiono na 1922 rok -

3" - 1.000.000

42-linjowych - 180.000

6-cal. - 50.000

Procent zabezpieczenia wszystkich dział w amunicję 35%.

c/. Karabiny.

1. Ilość na składach - ca. 40.000 szt.

2. Procent zabezpieczenia - ca. 77%

3. Procent dostarczenia - ca. 100%

d/. K.M.

1. - 1.100

2. - 115%

3. - ca. 90%.

e/. Amunicja do karabinów.

1. - ca. 53.000.000

2. - 21%

3. - 14%.

Ze względu na redukcję armji procent zabezpieczenia jej w amunicję karabinową stale wzrasta.

Wzmocniona produkcja własna i zakupy zagraniczne w silnym stopniu polepszą stan zaopatrzenia armji w przedmioty uzbrojenia

Znamiennem jest wydanie całego szeregu rozkazów o starannej pielęgnacji broni.-

Jako przyczynek do intensywnej pracy w dziedzinie, ściśle związanej z uzbrojeniem armji, należy odnotować fakt uruchomienia drugiej w Rosji, fabryki kapsli w Szostnie/wydajność miesięczna ca. 20.000.000 sztuk/; urządzenie europejskie.-

VII. Transport.

Stan obecny nie zadowalniający, jednak praca w tej dziedzinie Dzieryńskiego/komisarz komunikacji/daje dodatnie wyniki: remont taboru znacznie szybszy, stwierdzono pracę ponad plan remontu; szczególnie na lewobrzeżnej Ukrainie, gdzie ilość taboru wzrosła na ca. 20%, warsztaty charkowskie zakończyły budowę około 200 nowych amerykańskich wagonów/pojemność wagonu 1.200 pudów/.-

Należy przypuścić, że stan transportu w szybkim tempie będzie się polepszał.-

Wniosek.

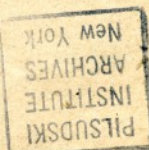
W ciągu pierwszych miesięcy ewentualnej wojny armja rosyjska będzie etatowo wyekwipowana, zaopatrzona w broń oprócz artylerji, brak której jest znacznym/przeszło 50% stanu wojennego/; sprawa wyżywienia będzie się przedstawiała źle; jest to w absolutnej zależności od stanu ekonomicznego Rosji w chwili wybuchu wojny.-

Uwarunkuje to wojnę manewrową.-

Należy się liczyć z nieznacznym polepszeniem transportu /zwiększenie taboru, intensywna praca komisarzy komunikacji/, lecz nie będzie mogło to wywrzeć decydującego wpływu na przebieg operacji.-

Ocena ogólna.

Dla ustalenia możliwości powtórnego zatargu zbrojnego Polski z rosyjskimi republikami rad, należy uświadomić sobie, że przy obecnym stanie państwowości rosyjskiej, sorawy stosunków

wynika z omawianych faktów

zagranicznych Rosji uzależnione są wyłącznie od zamiarów i woli rosyjskiej partji komunistycznej. W niej zaś reprezentowane są dwa zasadnicze kierunki: jeden, dziś znajdujący się u steru rządów, leninowski, uważający, że rewolucja społeczna na Zachodzie w ciągu dłuższego okresu czasu nie da się zrealizować, że, wobec tego, zadaniem chwili jest zabezpieczenie i utrwalenie stanu posiadania w Rosji w drodze pokojowej "pieredyszki" i odbudowy gospodarczej - oraz drugi, przeciwny mu, dążący do utrzymania w świecie zawiązków, jako niezbędnego podłoża do powstania szerokiego ży-
pod kierownictwo i podporządkować celom komunizmu. Drugi ten kierunek uważa wieloletni ruch społeczny, dającego się ująć za dostateczne na okres bieżący przejściowy ograniczenie się do szerokiej propagandy w masach robotniczych, lecz usiłuje wywołać zatargi wojenne, między innymi takie, w których komunizm, przy użyciu własnej siły zbrojnej/rosyjskiej armji czerwonej/mógłby zdobywać dalsze bramy wypadowe na zachód, opanowywać nowe ośrodki państwowe. Do tego drugiego kierunku w komunizmie rosyjskim zbliża się Trocki ze swą partją wojenną. Różnią się między sobą oba odłamy niezasadniczo więc, lecz jedynie pod kątem oceny terminu przyszłej rewolucji społecznej na zachodzie i celowości środków dla jej spowodowania i przyspieszenia.-

Zauważyć trzeba, że komunizm rosyjski zdaje sobie sprawę, że nawiązanie bezpośredniego kontaktu w Niemcami/ewent. komunistycznymi/ może mieć decydujące znaczenie dla rozwoju wypadków politycznych, a w konsekwencji i społecznych w Europie. Zawadą zaś w realizacji tej koncepcji było i jest przede wszystkim Państwo Polskie.

To też ewentualne zamiary wojenne sowietów muszą być i są w Rosji ujmowane w formę ewentualnego zatargu zbrojnego z Polską. Świadomość pod tym względem w szeregach komunistów rosyjskich jest faktem wielokrotnie stwierdzonym. Wojna z Polską jest jednym z głównych celów wysiłków sowieckich.

Przygotowania do niej czynione są w dwojakim kierunku: akcji agitacyjnej i rozkładowej wewnątrz Państwa Polskiego przy zastosowaniu wszelkich nasuwających się środków, oraz w drodze przygotowania wojskowego i gospodarczego Rosji do wojny.

Raz jeszcze podkreślić należy, że głoszone przez Lenina

hasło odbudowy ekonomicznej Rosji nie jest celem samo w sobie, lecz jedynie ogniwem w łańcuchu przygotowań do bezpośredniej walki zbrojnej z istniejącym układem polityczno-społecznym świata; mamy tu do czynienia z przygotowaniem elementów zwycięstwa: podnoszeniem siły własnej, osłabianiem przeciwnika.-

Wnioski ogólne.

1. W Rosji istnieje świadomość i tendencja do ewentualnej powtórnej wojny z Polską, oraz są czynione do niej przygotowania.

2. W miarę upływu czasu stan zdolności wojennej Ros. Rep. Rad wzrasta; w pierwszym rzędzie pod względem wartości sił bojowych - ewent. odbudowa gospodarcza kraju proces ten warunkuje i przyspiesza.

3. Obecny stan ekonomiczny i transportowy Rosji nie umożliwia sowietom poprowadzenia poważniejszej akcji wojennej w okresie najbliższym; podobnież postawienie na odpowiednim poziomie armji wymaga pewnego czasu.

4. W miarę przyjaznych okoliczności, sowiety nie zawahają się przed rozpoczęciem akcji wojennej przed ukończeniem przygotowań - w tym względzie najprzyjźniejszym momentem byłoby powodzenie akcji komunistycznej wewnątrz Polski.

5. Należy liczyć się z możliwością opanowania władzy w Rosji przez komunistyczną "partję wojenną", co niewątpliwieby przyspieszyło chwilę konfliktu.

6. Hasło wojny z Polską/podobnie jak w okresie wojny 1918 - 20/byłoby popularne nawet w niebolszewickich kołach rosyjskich. Ułatwia to sowietom realizację ich planów wojennych.

7. Jedynym czynnikiem, mogącym chronić nas od wojny z bolszewją, może być wyłącznie własna siła - armja, porządek wewnątrz kraju, oraz pomyślna międzynarodowa sytuacja Polski.

PLSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York